

ULRIK BIE

BERLINGSKES ØKONOMISKE REDAKTØR

ANALYSE

Boris Johnson kaster akut krisehjælp ned over pubber og restauranter

Den britiske regering har annonceret endnu en hjælpepakke, der skal sætte gang i Oplevelsesstorbritannien og mildne overgangen til en verden uden lønkompensationsordninger. Lavere moms og tilskud til måltider er nogle af midlerne. Det kan måske give et midlertidigt løft, men de økonomiske udsigter er fortsat meget dystre.

Den tidligere britiske konservative finansminister Norman Lamont holdt sig ikke tilbage, da han kommenterede premierminister Boris Johnsons seneste finanspolitiske tiltag.

»Aldrig,« skriver Lamont i Daily Mail, »havde jeg troet, at jeg skulle opleve den dag, hvor en af mine konservative efterfølgere i Underhuset præsenterede helikopterpenge som regeringens politik.«

Helikopterpenge er ganske simpelt at kaste kontanter ud til forbrugerne og så håbe, at økonomien bliver sat i gang. Og det er præcis, hvad den konservative Boris Johnson nu har gjort, i håb om at den økonomiske nedtur efter en katastrofal håndtering af coronasmitten nu kan vendes.

Internationale organisationer og britiske tænketanke er løbende kravlet længere ned i kulkælderens i deres syn på britisk økonomi. Storbritannien står til at blive ramt af det største tilbageslag siden begyndelsen af 1700-tallet og en af dybeste recessioner i Europa. Et fald i aktiviteten i år på over ti procent er nu den generelle forventning. Det er dobbelt så stort et slag som i Danmark. Aktiviteten faldt i alt 25 procent i marts og april.

Først i denne weekend åbnede pubberne i Storbritannien, og der er lang vej til noget, der ligner en normal tilværelse. Mange er fortsat

tvunget til at arbejde hjemmefra, og over ni millioner briter er sendt hjem på lønkompensation. De fortsat dystre udsigter for økonomien betyder, at lønkompensationsordninger er blevet forlænget til oktober; så sent som i denne uge kom en ny pakke på halvanden mia. pund i støtte til kulturlivet.

Den nye finanspolitiske pakke på i alt 30 mia. pund skal netop sætte gang i gå ud-Storbritannien. Frem til udgangen af august vil regeringen således betale halvdelen af måltider nydt på restauranter og cafeer fra mandag til onsdag. Det er en støtte på op til ti pund, så der er ikke til større gourmetoplevelser. Desuden bliver momsen på turistaktiviteter, hoteller, restauranter og tilsvarende tjenesteydelser sat ned fra 20 til fem procent resten af året.

Det er regeringens håb, at dette vil hjælpe de 2,4 millioner ansatte og 150.000 virksomheder i de hårdest ramte erhverv med at få sparket gang i forretningen. Mange klager dog over, at skærpede hygiejnekrav har reduceret kapaciteten og dermed muligheden for at tjene penge – selv med fulde huse.

Regeringen vil også sparke gang i boligmarkedet og har derfor fjernet stempelafgiften på bolighandler frem til marts næste år. Det gælder boliger på op til 500.000 pund og hjælper dermed meget lidt i London, hvor Brexit allerede havde ramt boligmar-

kedet før coronakrisen. Til gengæld omfatter det de fleste handler i andre regioner. Desuden kan både private og offentlige myndigheder få et tilskud til at foretage energibesparende renoveringer. Det er håbet, at dette vil sætte gang i bolighandler og renoveringsprojekter.

Der er også nye tiltag over for arbejdsmarkedet med et særligt tiltag mod unge arbejdsløse. Regeringen vil samtidig forsøge at få virksomheder til at fastholde hjemsendt arbejdskraft, når de nuværende generøse ordninger udløber til oktober. Fagforeninger har længe advaret om, at der venter en tsunami af fyringer efterfølgende. Virksomhedernes forventninger til behovet af arbejdskraft er lavere end under finanskrisen, hvor ledigheden steg til otte procent. De ni millioner briter på lønkompensation svarer til knap 18 procent af den samlede arbejdsstyrke.

Med det seneste finanspolitiske tiltag har regeringen nu indført ekstraordinære finanspolitiske tiltag for 190 mia. pund siden marts, og de samlede indgreb, inklusive garantier og lån, er på over 300 mia. pund. Det er også, hvad det uafhængige Institute for Fiscal Studies forventer det samlede lånebehov bliver i år. Det er et gigantisk hul i kassen. Gælden vil ryge langt over 100 procent af BNP.

Desuden er britisk økonomi udfordret af risikoen for et hårdt Brexit ved udgangen af året. Kombinationen af en økonomisk nedtur og usikre fremtidsudsigter vil ramme virksomhedernes investeringer. De britiske erhvervsinvesteringer er ikke steget siden Brexit-afstemningen, og der foregår dermed en løbende nedslidning. Det rammer produktiviteten og Storbritanniens fremtidige vækstmuligheder. Det er ikke så overraskende industrien, der er hårdest ramt, fordi denne er mest integreret i den europæiske økonomi.

Boris Johnson har lovet at løfte økonomien ved at investere massivt i nye offentlige byggeprojekter. Hullet i statskassen bliver dermed større – og en langvarig krise betyder, at det vil tage tid, før det lukkes igen. Indtil videre er regningen blevet betalt ved, at centralbanken, Bank of England, trykker elektroniske penge ved at opkøbe statsobligationer og dermed holder renten nede.

Mange konservative er begyndt at blive bekymret for de finanspolitiske udsigter og de mange dyre løfter, som regeringen har givet for de kommende år. Finansminister Rishi Sunak fortalte ved introduktionen af det nye forslag, at der nok vil komme yderligere hjælpepakker til efteråret.

Britisk finanspolitik er ligesom selve Brexit ikke for folk med dårlige nerver. Og så har vi slet ikke nævnt risikoen for et fornyet smitteudbrud.